

Minister Klimatu i Środowiska

DGL-WOZ.0500.11.2026.ISP
4474069.18516672.14914073
Warszawa, 04-08-2026

Dotyczy: Odpowiedź na interpelację Posła Włodzimierza Skalika [K10INT18504]

W sprawie: postępowań dotyczących uznania złóż kopalin za złoża strategiczne zgodnie z przepisami Unii Europejskiej

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Posła Włodzimierza Skalika [K10INT18504] przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi obecnie postępowania dotyczące uznania złóż kopalin za złoża strategiczne?

Tak. Minister Klimatu i Środowiska prowadzi obecnie postępowania administracyjne w sprawie uznania wybranych złóż kopalin za złoża strategiczne. Postępowania te prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze¹ (dalej jako: „P.g.g.”), w szczególności art. 94a, oraz art. 50 ust 1 nowelizacji ustawy prawo geologiczne i górnicze², zgodnie z którym Minister właściwy do spraw w terminie 2 lat od wejścia w życie ww. ustawy tj. do 28 października 2025 r. wszczyna z urzędu postępowania w przedmiocie uznania złoża za strategiczne w odniesieniu do kopalin udokumentowanych przed wejściem w życie wskazanej ustawy.

2. Ile takich postępowań zostało wszczętych od dnia wejścia w życie Rozporządzenia (UE) 2024/1252?

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 ustanawiające ramy na rzecz zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych (CRMA) nie stanowi podstawy prawnej wszczynania krajowych postępowań dotyczących uznania złóż kopalin za złoża strategiczne.

3. Jakich kopalin oraz jakich konkretnie złóż dotyczą prowadzone postępowania?

¹ Dz. U. z 2026 r. poz. 69.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 2029 ze zm.

Zgodnie z P.g.g. postępowania dotyczą złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1., wobec których istnieje przesłanka, że udokumentowane złoża kopaliny może spełniać kryteria uznania go za złoża strategiczne.

Obecnie Organ prowadzi 62 postępowania w sprawie uznania złóż za strategiczne, w tym dla złóż gipsów i anhydrytów, rud miedzi, rud metali, siarki rodzima, soli kamiennej, soli potasowej i potasowo-magnezowej, barytu, fluorytu, węgla brunatnych i kamiennych.

4. Proszę o wskazanie lokalizacji wszystkich złóż objętych postępowaniami, z podaniem województwa, powiatu, gminy oraz – o ile to możliwe – nazwy złoża.

Postępowania obejmują złoża położone na terenie różnych województw i gmin.

Na obecnym etapie postępowań brak jest podstaw do publikowania pełnego wykazu wszystkich analizowanych złóż, ponieważ wszczęcie postępowania nie przesądza o jego wyniku.

Dopiero po wydaniu ostatecznej decyzji o uznaniu złoża za strategiczne dane dotyczące złoża zostaną wpisane do Wykazu złóż strategicznych prowadzonego oraz udostępnianego na BIP przez ministra właściwego ds. środowiska <https://bip.mos.gov.pl/wykaz-zloz-strategicznzych/wykaz-zloz-strategicznzych/>.

5. Na jakim etapie znajduje się każde z prowadzonych postępowań?

Postępowania znajdują się na różnych etapach, zależnie od rodzaju kopaliny oraz momentu wszczęcia postępowania.

Część postępowań znajduje się na etapie analizy materiału dowodowego, w tym opinii Państwowej Służby Geologicznej oraz stanowisk właściwych gmin.

W przypadku złóż gipsu i anhydrytu oraz rud miedzi postępowania znajdują się na etapie analizy zgromadzonego materiału dowodowego oraz przygotowania rozstrzygnięć.

6. Czy w odniesieniu do któregośkolwiek ze złóż wydano już decyzję, opinię, rekomendację lub inny dokument kończący określony etap postępowania? Jeżeli tak, proszę o wskazanie dat ich wydania oraz podstawy prawnej.

Dotychczas żadne złoża kopaliny nie zostało ostatecznie uznane za złoża strategiczne.

7. Jakie kryteria stosowane są przy kwalifikowaniu złoża jako strategicznego na gruncie prawa krajowego oraz przepisów Rozporządzenia (UE) 2024/1252?

Przepisy dotyczące uznania złoża za strategiczne, w tym kryteria określone są w ustawie Prawo geologiczne i górnicze. Zgodnie z art. 94a ust. 1 i 5 P.g.g., organ wszczyna z urzędu postępowanie, jeżeli udokumentowane złoża kopaliny może spełniać kryteria uznania go za złoża strategiczne, tj., jeżeli ze względu na stan zagospodarowania terenu istnieje dostęp do złoża oraz:

- i) złoża kopaliny ma podstawowe znaczenie dla gospodarki kraju lub dla interesu surowcowego państwa, lub
- ii) złoża kopaliny ma ponadprzeciętną dla danej kopaliny wielkość zasobów, lub
- iii) kopalina znajdująca się w złożu odznacza się unikalnymi parametrami.

Organ działa na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązujących (zasada legalizmu), tj. na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego³ (dalej jako „K.p.a.”) oraz przepisów szczególnych, jakie zawarte są w P.g.g.

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 1691

8. Czy w toku prowadzonych postępowań zasięgane są stanowiska:

- jednostek samorządu terytorialnego,
- właścicieli nieruchomości,
- użytkowników wieczystych,
- organizacji społecznych i ekologicznych,
- mieszkańców terenów objętych postępowaniem?

Przepisy ustawy P.g.g., na podstawie których prowadzone jest postępowanie o uznanie złoża za strategiczne nie przewidują zasięgania stanowiska właścicieli nieruchomości, użytkowników wieczystych, organizacji społecznych i ekologicznych czy też mieszkańców terenów objętych postępowaniem.

Postępowanie to przewiduje natomiast uzyskanie opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gmin, na terenie których jest położone złożo kopaliny. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedstawia opinię, w drodze postanowienia, w zakresie projektowanych granic złoża strategicznego oraz sposobu zagospodarowania terenu, na którym jest położone to złożo, z uwzględnieniem uwarunkowań urbanistycznych, gospodarczych, środowiskowych i kulturowych tego terenu.

11 marca 2026 r. w siedzibie Ministerstwa Klimatu i Środowiska oraz online odbyło się spotkanie udziałem przedstawicieli samorządu terytorialnego, poświęcone zagadnieniom ochrony złóż kopaliny w kontekście procesów planowania i zagospodarowania przestrzennego. Na spotkaniu omówiono aktualne wyzwania związane z tworzeniem aktów planowania przestrzennego w gminach, w szczególności w powiązaniu z ochroną złóż kopaliny. Była to okazja do wymiany poglądów i stanowisk pomiędzy przedstawicielami administracji rządowej i samorządów reprezentujących głos mieszkańców.

Organ pozostaje otwarty na dialog ze społeczeństwem i z uwagą analizuje stanowiska zarówno samorządów, jak i organizacji społecznych. Ministerstwo przywiązuje szczególną wagę do budowania transparentności procesu oraz utrzymywania dialogu w toku prowadzonych postępowań. Jednocześnie należy podkreślić, że rolą Ministra Klimatu i Środowiska jest prowadzenie polityki w obszarze zasobów naturalnych w sposób uwzględniający różne interesy publiczne – lokalne, regionalne i krajowe – oraz perspektywę długoterminową, obejmującą m.in. bezpieczeństwo surowcowe, energetyczne i rozwój gospodarczy państwa w horyzoncie wielu dekad.

9. W jaki sposób zapewniany jest udział społeczeństwa w tych postępowaniach oraz na jakim etapie możliwe jest zgłaszanie uwag?

Do wydania rozstrzygnięcia w sprawie nie są wymagane konsultacje społeczne.

Niemniej jednak, Organ pozostaje otwarty na dialog ze społeczeństwem i z uwagą analizuje stanowiska zarówno samorządów, jak i organizacji społecznych.

10. Czy Ministerstwo przeprowadza analizy wpływu uznania złoża za strategiczne na:

- prawa właścicieli nieruchomości,
- możliwość uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- wydawanie decyzji o warunkach zabudowy,
- rozwój lokalny gmin,
- środowisko naturalne oraz obszary chronione?

Postępowanie o uznanie złoża kopaliny za złożo strategiczne nie przewiduje przeprowadzenia takiej analizy. Ocena złóż dokonywana jest w ramach ustawowych kryteriów określonych w art. 94a P.g.g. Należy podkreślić, że uznanie złoża kopaliny za złożo strategiczne oznacza, że Organ uznał, że kopalina znajdująca się w złożu jest ważna dla gospodarki i powinna podlegać szczególnej ochronie. Nie oznacza to wprowadzenia

jakichkolwiek ułatwień przy uzyskaniu koncesji na wydobywanie kopaliny.

Dlatego analiza skutków środowiskowych, społecznych i gospodarczych byłaby przedwczesna.

Złoża kopalin podlegają ustawowej ochronie niezależnie od tego, czy zostaną uznane za złoża strategiczne. Ochrona ta obowiązuje od ponad 45 lat.

11. Czy sporządzane są analizy ekonomiczne i społeczne dotyczące skutków uznania złóż za strategiczne?

Ocena złóż dokonywana jest w ramach ustawowych kryteriów określonych w art. 94a P.g.g.. Postępowanie dotyczące uznania złoża za strategiczne nie jest postępowaniem inwestycyjnym ani koncesyjnym, dlatego też taka analiza nie jest sporządzana, ponieważ byłaby przedwczesna.

12. Czy Ministerstwo przewiduje możliwość wypłaty odszkodowań lub rekompensat właścicielom nieruchomości, których prawa zostaną ograniczone w wyniku objęcia terenu ochroną złoża strategicznego?

Samo uznanie złoża za strategiczne nie powoduje wywłaszczenia ani automatycznego ograniczenia prawa własności.

Postępowanie o uznaniu złoża za strategiczne nie wprowadza nowych ograniczeń planistycznych:

- zakazu zabudowy – dla każdego złoża organ może negatywnie zaopiniować plan ogólny oraz odmówić uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy,
- uwzględnienie złoża strategicznego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem warunków, które może wskazać Minister właściwy do spraw środowiska:
- wszystkie złoża powinny być uwzględniane w aktach planowania przestrzennego.

Minister jako organ współdziałający w procesie planowania przestrzennego w dotychczasowej praktyce zawsze brał pod uwagę i respektował prawa nabyte, tj. organ stoi na stanowisku, że prawa nabyte na podstawie obowiązujących planów miejscowych i decyzji administracyjnych, uchwalonych lub wydanych zgodnie z prawem (m.in. uzgodnienie z właściwym organem administracji geologicznej) powinny być respektowane.

13. Czy Ministerstwo prowadzi rejestr wszystkich postępowań dotyczących złóż strategicznych? Jeżeli tak, czy zostanie on udostępniony publicznie?

W przypadku gdy decyzja o uznaniu złoża kopaliny za złożę strategiczne stanie się ostateczna, informacja o takim złożu podlega wpisowi do Wykazu złóż strategicznych prowadzonego oraz udostępnianego na BIP przez ministra właściwego ds. środowiska <https://bip.mos.gov.pl/wykaz-zloz-strategicznzych/wykaz-zloz-strategicznzych/>.

14. Czy informacje dotyczące prowadzonych postępowań oraz dokumentacja – z wyłączeniem informacji podlegających ochronie na podstawie obowiązujących przepisów – będą udostępniane w trybie przepisów o dostępie do informacji publicznej?

Każdy wniosek dotyczący informacji publicznej zostanie rozpatrzony zgodnie z

obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

15. Czy Ministerstwo opracowało wytyczne, procedury lub instrukcje dotyczące stosowania przepisów Rozporządzenia (UE) 2024/1252? Jeżeli tak, proszę o wskazanie, czy dokumenty te zostaną opublikowane.

Przedmiotowe rozporządzenie jest aktem prawa unijnego o bezpośrednim stosowaniu, w związku z czym jego przepisy obowiązują bez konieczności wydawania krajowych wytycznych lub instrukcji dotyczących ich stosowania. Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie opracowało odrębnych wytycznych, procedur ani instrukcji o charakterze ogólnym dotyczących stosowania tego rozporządzenia. W przypadku pojawienia się potrzeby wyjaśnienia praktycznych aspektów stosowania przepisów, informacje będą przekazywane zainteresowanym podmiotom w ramach obowiązujących form komunikacji, z uwzględnieniem wytycznych i interpretacji publikowanych przez Komisję Europejską.

16. Czy Ministerstwo opracowało harmonogram wyznaczania złóż strategicznych oraz przewidywany termin zakończenia poszczególnych postępowań?

Zgodnie z nowelizacją P.g.g. z 2023 r. Minister Klimatu i Środowiska, w terminie do 28 października 2025 r., dokonał przeglądu udokumentowanych złóż kopalin oraz wyznaczył te, które są szczególnie ważne dla polskiej gospodarki oraz wymagają szczególnej ochrony. Prace prowadzone są etapowo, według grup kopalin. Ze względu na pionierski charakter postępowań oraz konieczność indywidualnej oceny każdego złoża nie przewiduje się jednego terminu zakończenia wszystkich postępowań. W związku z czym nie jest możliwe przedstawienie harmonogramu zakończenia poszczególnych postępowań.

17. Czy prowadzone są konsultacje z Komisją Europejską dotyczące kwalifikowania polskich złóż jako strategicznych? Jeżeli tak, których złóż dotyczą?

Postępowania dotyczące uznania złóż strategicznych prowadzone są na podstawie prawa krajowego i nie wymagają konsultacji z Komisją Europejską.

18. Czy Ministerstwo przewiduje zmiany legislacyjne w prawie krajowym w związku z wdrażaniem Rozporządzenia (UE) 2024/1252? Jeżeli tak, proszę o wskazanie planowanego zakresu tych zmian.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska prowadzi obecnie prace nad projektem ustawy o zapewnieniu gospodarce krajowej dostępu do surowców, w tym surowców krytycznych (UC83), wdrażającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1252 (CRMA).

Projekt ustawy znajduje się na etapie końcowych uzgodnień rządowych. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie Rządowego Centrum Legislacji:
<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12401805>.

19. Czy istnieje możliwość wykreślenia złoża z wykazu złóż strategicznych? Jeżeli tak, jakie będą przesłanki i procedura tego działania?

Tak. Zgodnie z art. 94a ust. 14 P.g.g. Minister właściwy do spraw środowiska może uchylić lub zmienić decyzję uznającą złożę albo jego część za strategiczne, jeżeli przestało ono spełniać ustawowe kryteria.

W takim przypadku następuje odpowiednia aktualizacja Wykazu złóż strategicznych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM